

Commentaar van STAP op wetsvoorstel Blokhuis tot wijziging van de Drank- en Horecawet

Algemeen

De meeste voorstellen in de wet tot wijziging van de Drank- en Horecawet steunen wij. Met name de nieuwe regels rond verkopen op afstand zijn een duidelijke verbetering t.o.v. de huidige regelgeving. Alhoewel ook wij beseffen dat er nog veel geregeld moet worden in lagere regelgeving.

Ook juichen wij toe dat er nu landelijke regels komen t.a.v. prijsacties in supermarkten, levensmiddelenwinkels en webshops, dat de wet het mogelijk maakt minderjarige testkopers in te zetten bij het toezicht en dat wederverstrekking (doorgeven van drank aan een minderjarige in voor publiek toegankelijke ruimten) strafbaar wordt.

Wel hebben we ernstige bedenkingen bij het **schrapen van vrijwel alle inrichtingseisen**, waardoor er wordt teruggevallen op het Bouwbesluit. Door het schrappen van de vloeroppervlakte-eis in het Besluit zijn mini-café's van 5 m² mogelijk (Bouwbesluit 2012, artikel 4.3, eerste lid en tabel 4.1). En wij verwachten dat die zeker op allerlei plaatsen zullen ontstaan. Op zich is een klein café geen probleem. Maar omdat er ook geen eisen meer worden gesteld aan scheidswanden betekent e.e.a. dat er overal café'tjes in hoekjes van winkelpanden kunnen komen, slechts gescheiden van het winkeldeel door een kamerscherm of een hekje. In vrijwel elke winkel en supermarkt is wel 5m² ruimte vrij te maken. Waardoor er toch een "gemengd kleinhandelsbedrijf"-situatie zoals voorgesteld in de initiatiefwet Ziengs mogelijk wordt gemaakt. Daar kunnen gemeenten vervolgens weinig tegen doen, want de Drank- en Horecawet kent het systeem van gebonden beschikkingen. Voldoet een vergunningaanvrager aan de eisen, dan heeft hij/zij recht op een horecaverunning. Zo is het voor retailers heel simpel een klein café te creëren.

Naar onze mening moet bij of krachtens de Drank- en Horecawet bepaalde minimumeisen aan horecalokaliteiten worden gesteld. Zie ons artikelsgewijs commentaar. Gebeurt dit niet dan accepteren we feitelijk een toename van de beschikbaarheid van alcohol.

Drie andere punten van kritiek:

- de uitzondering op de **strafbaarstelling voor leerlingen van 14 en 15 jaar** die een horecastage lopen;

- de inzet van mysteryshoppers van 17 jaar voor **onderzoekdoeleinden** wordt niet geregeld;
- de regelgeving m.b.t. de **leeftijdsverificatie bij verstrekking voor gebruik thuis** dient uitgebreid te worden.

Artikelsgewijs

Artikel A

In de begripsomschrijving “verkoop op afstand” staat dat de verkoper en de koper zich in Nederland moeten bevinden. Omdat buitenlandse verkopers gebruik kunnen maken van in Nederland gevestigde opslag- en distributiecentra dient deze omschrijving uitgebreid te worden. Het eerste deel van de omschrijving zou kunnen luiden:

“Verkoop op afstand: een verkoopovereenkomst tussen degene die bedrijfsmatig of anders dan om niet alcoholhoudende drank verkoopt en zich in Nederland bevindt of gebruik maakt van een opslag- of distributiecentrum dat op het grondgebied van Nederland gevestigd is en een particulier die zich ook in Nederland bevindt en die wordt gesloten... etc.”.

Artikel B

In dit artikel wordt gerept over “anders dan om niet ... tegen een prijs die...”. Gratis tegen een bepaalde prijs, is een vreemde formulering. De woorden “anders dan om niet” kunnen o.i. vervallen.

Artikel D

Het Besluit eisen inrichtingen Drank- en Horecawet wordt geschrapt. Slechts de bepaling dat er tussen slijterijen en andere retailruimten een verbindingsruimte moet zijn blijft bestaan. Alle andere specifieke regels vervallen. Dit is onwenselijk.

Naar onze mening moet bij of krachtens de Drank- en Horecawet in elk geval minimeisen worden gesteld aan de vloeroppervlakte van één horecalokaliteit binnen een inrichting waarin het horecabedrijf wordt uitgeoefend (bij voorkeur zoals nu 35m²). Verder is het wenselijk te regelen wanneer aan elkaar grenzende ruimten als één lokaliteit worden beschouwd en wanneer als twee lokaliteiten. Er dienen ook minimeisen gesteld te worden aan de scheidswanden.

Artikel E

De Verklaring kennis en inzicht sociale hygiëne heet sinds enige tijd het Diploma kennis en inzicht sociale hygiëne. Derhalve moet artikel 11c en 11f aangepast worden.

Artikel F

Bij partijen-catering is vrijwel nooit sprake van “verkoop op afstand”. Vaak gaat het om de volledige verzorging van besloten kaas en wijnproeverijen, bruiloften en feesten (inclusief glaswerk en soms ook stoelen) en is er vooraf uitgebreid

overleg tussen opdrachtgever en de partijen-cateraar. Het is o.i. wenselijk een nieuw artikel te maken over het partijen-cateringbedrijf.

In dat artikel, of liever nog in artikel 1, kan de begripsomschrijving worden opgenomen. Die zou kunnen luiden: "Partijen-catering: het gepaard gaande met dienstverlening, bedrijfsmatig verstrekken van gerechten en dranken, voor gebruik bij besloten partijen op een door een opdrachtgever te bepalen plaats". Cruciaal is "gepaard gaande met dienstverlening".

Geregeld dient te worden dat in het kader van het partijen-cateringbedrijf sterke drank en zwak-alcoholhoudende dranken bij een door de opdrachtgever te bepalen plaats mogen worden afgeleverd. Ook moet duidelijk worden dat het afleveringsadres slechts incidenteel beschikbaar mag zijn voor dergelijke partijen. In de jurisprudentie wordt vaak max. 4 tot 6 keer per jaar aanvaard. Dit om illegale party-restaurants tegen te gaan (panden waar ieder weekend een cateraar zorgt voor een besloten bijeenkomst met eten en drinken).

Artikel 19, tweede lid, onder a, kan beter luiden: "een niet voor publiek toegankelijke besloten bedrijfsruimte, waarin overeenkomstige bestellingen plegen te worden aanvaard". Dit vooral om tegen te gaan dat er verkoop op afstand plaatsvindt vanuit woonruimtes (studenten die er 's avonds een handeltje bij hebben). Dat past in dit wetsvoorstel dat ertoe strekt de werkwijze van verkopers op afstand beter te borgen. De woorden "niet zijnde een horecalokaliteit" zijn hier overbodig, we hebben het immers over niet voor het publiek bestemde ruimtes.

Artikel I

Het nieuwe vijfde lid maakt het mogelijk dat leerlingen van 14 en 15 jaar in het kader van een horecastage alcoholhoudende drank mogen schenken. Wij hebben kritiek op dat voorstel. Hiermee wordt immers de status van de leeftijdsgrens van 18 jaar ondergraven. Wij vinden dat de leeftijd waarop dat toegestaan kan worden tenminste 16 jaar dient te blijven. Het leren serveren kan ook met alcoholvrije dranken.

Artikel Q

Het opschrift luidt thans "§ 8a. Bepaling van strafrechtelijke aard" (dus niet meervoud).

Artikel R

Gemeenten laten op grote schaal mysteryshoponderzoeken uitvoeren met als doel de naleving van de leeftijdsgrens vast te stellen. Bij deze onderzoeken worden veelal jongeren van 17 en 18 jaar ingezet. Helaas wordt in dit voorstel de inzet van mysteryshoppers van 17 jaar voor onderzoeksdoeleinden niet geregeld. Wij betreuren dat.

Artikel 45, tweede lid, zou o.i. aldus aangepast kunnen worden: "personen van 17 jaar die handelen in opdracht van een toezichthouder als bedoeld in artikel 41

of van een meerderjarig persoon die in opdracht van een overheidsinstantie de naleving van de leeftijdsgrens onderzoekt”.

De voorgestelde tekst beperkt zich tot 17-jarigen. Naar onze mening worden in de praktijk bij toezichtscontroles en bij mysteryshoponderzoeken zelden of nooit 16-jarigen ingezet.

Aanvullend

Verder zou o.i. van de gelegenheid gebruik gemaakt kunnen worden om enkele fouten en omissies in de wet te corrigeren en de wet op het punt van leeftijdsverificatie aan te scherpen:

- De Drank- en Horecawet is nu alleen van toepassing op alcoholhoudende dranken. Toegevoegd zou kunnen worden dat de wet ook geldt voor **ijsjes** met een alcoholgehalte boven de 0,5% alc. vol.
- In artikel 1, derde lid, zou artikel 45 toegevoegd kunnen worden. In de vigerende wet zijn minderjarigen die alcoholhoudende drank aanwezig hebben in het **openbaar vervoer** niet strafbaar.
- Verder dienen naar onze mening de regels rond **leeftijdsverificatie bij verstrekking voor gebruik thuis** aangescherpt te worden. Uit de op grote schaal uitgevoerde lokale mysteryshoponderzoeken blijkt dat bij verkopers die de ID-controle volgens een vaste systematiek uitvoeren (zoals bijvoorbeeld het intikken van de geboortedatum in de kassa die voorzien is van software die de exacte leeftijd uitrekent) er sprake is van een hoge nalevingsgraad. Het is zeer gewenst de effectief gebleken methoden van objectieve leeftijdscontrole te certificeren en voor de detailhandel algemeen verplicht te stellen. Artikel 20, derde lid, zou daartoe aangepast kunnen worden in die zin dat het voor de detailhandel verplicht wordt op het moment van verstrekking een leeftijdsverificatiesysteem te gebruiken dat bij lagere regelgeving wordt aangewezen.
- In artikel 27 zou opgenomen kunnen worden dat niet voldoen aan het **bestemmingsplan of aan een omgevingsverordening** een grond is om de vergunning te weigeren.

Memorie van Toelichting

- In de toelichting wordt in de inleiding geschreven dat de Drank- en Horecawet onder meer gewijzigd is in 2014 en 2015. Dit moet zijn 2013 en 2014.
- In de paragraaf over intrekken van het Besluit Eisen Inrichtingen Drank- en Horecawet staat dat er in het vigerende Besluit een afgesloten ruimte dient te zijn tussen een slijterij en een proeflokaal (waarvoor een horecaverunning vereist is). Dat is niet juist. Er dient alleen een verbindingsruimte te zijn tussen een slijterij en een retailruimte. Dat is ook wat in het wetsvoorstel wordt voorgesteld.

- In de memorie staat dat het toezicht in 2013 is overgeheveld van de NVWA naar gemeenten. Dat is grotendeels waar. Maar de NVWA-ambtenaren zijn sinds die datum namens de minister van VWS blijven toezien op diverse regels van de Drank- en Horecawet. Het gaat om:
 - alcoholverstrekking in het personenvervoer, op legerplaatsen en in taxfree shops op vliegvelden;
 - alcoholverstrekking door de ambulante handel (vervoermiddelen).Verder is bepaald dat de NVWA toezicht gaat houden op de mogelijk nog vast te stellen alcoholreclameregels o.g.v. de Drank- en Horecawet.

Utrecht, 23 april 2019.